Terugblik Wooncafé Meierijstad 2021

'VITAAL WONEN VOOR SENIOREN'

Woensdag 22 september organiseerde de gemeente Meierijstad het Wooncafé 2021 'Vitaal Wonen Senioren'.

Rik Compagne, wethouder Wonen en Zorg, leidde de middag in waarbij hij het belang van samenwerken onderstreepte en blij was met de diversiteit van de aanwezigen. Immers, integratie van wonen, welzijn en zorg is belangrijk en daarom is het fijn dat vertegenwoordigers vanuit de Seniorenraad, KBO-kring, welzijnsorganisaties, zorgaanbieders, woningcorporaties zich betrokken voelen met dit thema.

Na de inleiding werden drie inspirerende sprekers aan het woord gelaten. **Sanne de Jong** lichtte de 'Quickscan Meierijstad toe. Sanne is filosofe en als trainee in de gemeente Meierijstad bezig geweest met dit onderzoek. Binnen de gemeente Meierijstad wonen relatief veel ouderen en voor Meierijstad ligt een mooie opgave in deze. Sanne leerde ons dat problemen en oplossingen verschillen per wijk. Met deze quickscan kunnen we met elkaar het gesprek aangaan over de behoeften en kansen op **gebieds**niveau.

Aansluitend sprak **Floris Alkemade**, die de toehoorders prikkelde met zijn insteek 'vergrijzing is een vorm van luxe'. Alkemade, inwoner van Meierijstad en voormalig Rijksbouwmeester staat bekend om zijn niet alledaagse aanpak en dat hij graag buiten vastgestelde kaders treedt.

DE LESSEN VAN DE PRESENTATIE VAN FLORIS ALKEMADE

- Wij zouden **vergrijzing** kunnen of moeten zien ais een **luxe.** Hoe meer ouderen, des te meer kennis en ervaring een samenleving heeft. Dit kan gecombineerd worden met de energie van jongeren, waardoor er nieuwe dynamieken en initiatieven zich kunnen ontwikkelen.
- Een samenleving wordt gekenmerkt door hoe zij omgaat met haar oudere inwoners (senioren).
- Er werd toegelicht dat wij in Nederland de huidige ruimte velen malen beter kunnen benutten door bijvoorbeeld te bouwen bovenop bestaande gebouwen, of gezinswoningen te splitsen. We hebben namelijk minstens dubbel zo veel gezinswoningen als dat wij gezinnen hebben.

Terugblik Wooncafé Meierijstad 2021

Daaropvolgend belichtte prof. dr. **Anja Machielse**, hoogleraar Humanisme en Sociale Weerbaarheid vooral de sociale kant en kwaliteit van ‘vitaal wonen’. Immers wonen is meer dan enkel stenen.

DE LESSEN VAN DE PRESENTATIE VAN PROF. DR. ANJA MACHIELSE

- Er werd toegelicht dat senioren **verschillende motieven** hebben om te verhuizen, die elk door een **andere onderliggende behoefte** worden gedreven
- **Vitaal wonen** bestaat uit het hebben van een **huis** én een **thuis**, waarbij sociaal contact, ertoe doen en zelfrealisatie heel belangrijk zijn (Bron: Habion, z.d.)
- Ouderen hebben te maken met verschillende **verlieservaringen**, op verschillende gebieden. In het sociaal netwerk, gezondheid, zelfstandigheid, sociale rol en aansluiting in de samenleving.
- De **paradox van het ouder worden** werd toegelicht, waarbij er een toenemende behoefte is aan betekenisvol contact onder senioren, maar zij tegelijkertijd te maken hebben met een krimpend netwerk, minder mogelijkheden om contacten te leggen én vaak aangewezen zijn op eigen woon- en leefomgeving.
- Het **misverstand** dat senioren ofwel kwetsbaar en afhankelijk, ofwel vitaal en (zelf)redzaam zijn; het onderscheid is vaak niet zo duidelijk en bovendien kan iemand die vitaal en (zelf)redzaam is door omstandigheden ineens kwetsbaar en afhankelijk worden.
- Om vitaal te blijven wonen is het van belang dat er **preventief** en **proactief** voorbereid wordt op eventuele beperkingen, waar wonen, zorg, ondersteuning en informele zorg nabij is.

OPGEHAALDE INFORMATIE VANUIT DE DEELTAFELS

De deelnemers gingen na deze inspirerende woorden in groepen uiteen om aan de hand van de deelthema’s ‘Langer Thuis’, ‘Aantrekkelijke woonvormen’, ‘Aantrekkelijke omgeving’ en ‘Gebiedsgericht samenwerken’ verder door te praten met elkaar. Na afloop van de deelgesprekken werd plenair een terugkoppeling gegeven van de hoofdlijnen van de gesprekken.

Op de volgende pagina’s vindt u de uitkomsten van de gesprekken. De deelnemers beantwoordden samen d.m.v. het plakken van post-its wat een oplossing voor het deelthema *wel* en juist *niet* moest bevatten, de dos en don’ts .

Terugblik Wooncafé Meierijstad 2021

Deeltafel 1: Langer Thuis

(Gespreksleider Wim van Meijl - voorzitter Seniorenraad Meierijstad)

Het uitgangspunt van langer thuis wonen gaat in op de wens van ouderen om zo lang mogelijk op een goede manier zelfstandig te kunnen blijven wonen, met ondersteuning, zorg en in een woning die aansluit bij hun persoonlijke behoeften. Dit vraagt soms om tijdige aanpassingen in en om het huis, om het levensloopbestendig te maken, wat niet door iedere senior als optie wordt gezien door financiële omstandigheden.

Het vraagstuk dat bij dit thema behandeld werd was dan ook: '*Hoe maken we Langer Thuis (financieel) haalbaar?*'. De antwoorden hierop waren als volgt:

DOS	DON'TS
Financiële mogelijkheden in kaart brengen: overwaarde huis inzetten – blijvers lening - verzilverlening	Doorslaan in digitaliseren: menselijke maat verliezen, te weinig face-to-face contact of afstemming
Instellingen moeten meer samenwerken en anders kijken naar gezondheid, eerder acties uitzetten en niet als vitaliteit kwetsbaarheid is geworden.	Regelgeving simpel houden en niet nog eens regels bedenken / toevoegen
Beter vervoer in de wijk	
Van belang kruisbestuiving van kennis uit Zorg–GGZ–GZ	
Ontlasten mantelzorg	
Veiligheid binnenshuis en buitenshuis (vb. voorkomen van fysieke problemen, valgevaar, woonscans van woning etc.)	
Ontmoetingsmogelijkheden creëren	
Meer ruimte krijgen vanuit de gemeente, gemeente die vertrouwen heeft en verantwoordelijkheden durft los te laten	
Mengen van leeftijdsgroepen in woongebieden (diversiteit/verbinden)	
Preventie: Senioren informeren – stimuleren - voorlichten, hieraan vervolg geven, niet een eenmalige info. Wat heb je gedaan met de info? Wijs senioren op mogelijkheden om langer thuis te kunnen blijven wonen en help bij een keuze maken. Begin hiermee op tijd!	
Snellere en niet te ingewikkelde procedures (men snapt het niet meer!!)	
Diversiteit in woningen, ruime appartementen – grote balkons	
Eigen initiatief van burgers stimuleren en waarderen, dit creëert draagvlak voor het project, hierbij voor ogen houden "meer met ouderen en niet alleen over ouderen"	
Inhaalslag bouwen van woningen. Met name geclusterd wonen	

Terugblik Wooncafé Meierijstad 2021

Deeltafel 2: Aantrekkelijke woonvormen

(Gespreksleider Maarten Coolen – vertegenwoordiger bestuur BrabantZorg)

Soms is het niet meer mogelijk om thuis te blijven wonen, door veranderende zorg- of hulpvragen. Een verhuizing is alleen mogelijk als er voldoende aanbod is van geschikte woningen en nieuwe, eventueel geclusterde woonzorgvormen voor ouderen.

Het vraagstuk dat bij dit thema behandeld werd was dan ook: '*Hoe ziet een aantrekkelijk woonzorgconcept eruit?'*. De antwoorden hierop waren als volgt:

DOS	DON'TS
Kleinschalig wonen; bijvoorbeeld een hofje	Grootschalig wonen
Autonoom met mogelijkheid van hulp, (zorg)ondersteuning en (zorg)voorzieningen op afroep en nabij, rekening houden met tekort aan zorgpersoneel, zorg om de hoek	Zorg overnemen (tenzij echt nodig); willen juist eigenwaarde laten behouden
Diversiteit aan woningen, gemixt wonen, mix van jong en oud, jongeren betrekken, geclusterde woonvormen	Wachten tot de zorg echt nodig is
Diversiteit aan woningen, gestapeld bouwen, flexibel bouwen (vergrijzing neemt ook weer af), gemeenschappelijk wonen, gebruikmaken van leegstand voor ander soort panden	Keurslijf
Voorzieningen dichtbij; boodschappendienst, klusdienst, vrijwilligers mogelijkheden (aanbod en vraag), altijd huisdieren toestaan, binnen 'eigen' wijk, maatschappelijke voorzieningen en (openbaar) vervoer, buurttaxi, recreatiemogelijkheden, hobbyruimte	Knarrenhof heilig verklaren (copy-paste) maar eerst behoefte onderzoeken
Groen, gemeenschappelijke tuin, tuin/moestuin	Pamperen
Mogelijkheid voor ontmoeting in de buurt, dichtbij de mensen wonen die hij/zij belangrijk vindt, gemeenschappelijke ruimte, openbare ruimte gericht op ontmoeten, aantrekkelijke voorzieningen voor ontmoeten en ontspanning	
Woningen splitsen en in de buurt ontmoetingsruimtes maken (huiskamers)	
Voldoende (veilige) vrijheid, "buitenruimte", nadruk op sociale controle en veiligheid, zelfstandig maar beschermd	
Betaalbaar	

Terugblik Wooncafé Meierijstad 2021

Deeltafel 3: Aantrekkelijke woonomgeving

(Gespreksleider Trix Cloosterman - directeur van Welzijn de Meierij)

Het langer thuis kunnen blijven wonen, of juist de keus maken om te verhuizen naar een passendere woning, hangt altijd samen met de omgeving van de senior. Zijn de benodigde voorzieningen in de buurt? Kan de senior nog in dezelfde wijk blijven wonen en het sociale netwerk behouden?

Het vraagstuk dat bij dit thema behandeld werd was dan ook: '*Hoe ziet een aantrekkelijke omgeving eruit? Met welk type voorzieningen?'*. De antwoorden hierop waren als volgt:

DOS	DON'TS
Betaalbaar t.o.v. huidige woonlasten	Te veel prikkels in de woonomgeving
Verschillende functies van voorzieningen; talentontwikkeling, basisvoorzieningen et cetera, bewegingsruimte, bewegen, activiteiten, ontmoetingsruimte, zingeving	Bedenken voor de burger
Diversiteit, maatwerk, jong en oud gemixt, combi van doelgroepen, inclusief	Enkel gericht op jongeren
Goed openbaar vervoer i.v.m. bereikbaarheid, goed bereikbaar, op gepaste afstand, deelauto, taxiplaats, boodschappen bus, planbord, vraag-aanbod, fietsenberging, scootmobiel(stalling)	Afgezonderd, woningen toevoegen ver van voorzieningen, afstand, apart alleen voor oudere
Levensmiddelen te verkrijgen in de nabije omgeving	Alleen zorg
Dichtbij voorzieningen; zorg en winkelvoorzieningen sociale ontmoetingsmogelijkheden	Centralistisch denken, eenheidsworst
Inrichting openbare ruimte, scootmobiel oplaadpunten in centra, liften en hellingbanen, bankjes in de omgeving zodat onderweg gerust kan worden	Woningen met trappen, drempels en andere obstakels
Meer gezamenlijke tuin/verblijfruimtes, gezamenlijke groentetuin	Alleen maar functionele buitenruimte (alleen maar parkeerplaatsen en geen groen of plek voor samenkomst)
Duurzame woningen	

Terugblik Wooncafé Meierijstad 2021

Deeltafel 4: Gebiedsgericht samenwerken

(Gespreksleiders Ine van Vugt – voorzitter KBO Kring Meierijstad & Mark Wonders – directeur-bestuurder Woonmeij)

Voor de ouderen die langer thuis willen wonen, in het eigen sociale netwerk en de bekende omgeving, is het prettig als de dienstverlening beter en adequater wordt georganiseerd. Een gebiedsgerichte samenwerking beoogt het dichterbij en beter verlenen van diensten voor de inwoners. Als je weet bij wie je terechtkunt als bewoner, en als de professionals in het gebied elkaar beter kunnen vinden, kan ondersteunings- en zorgaanbod beter afgestemd worden op de behoeften en wensen van ouderen. Echter zien we nu dat het voor organisaties toch lastig is om over de eigen procedures en beleid heen te stappen, om die gebiedsgerichte aanpak aan te gaan.

Het vraagstuk dat bij dit thema behandeld werd was dan ook: *Hoe ziet een goede samenwerking tussen professionals vanuit Wonen, Welzijn en Zorg eruit binnen een gebiedsgerichte samenwerking/aanpak?.* De antwoorden hierop waren als volgt:

DOS	DON'TS
Kijk breed, ook buiten de gebruikelijke partijen, burger niet vergeten, gebruik alle kwaliteiten/perspectieven, inlichten/betrekken van inwoner/organisaties	Alleen de usual suspects, ofwel, alleen de gebruikelijke en bekende perspectieven/partijen betrekken
Concrete oplossingen aanbieden, zorgen voor concreetheid (voorbeelden/projecten), niet verzanden in theorie/papier	Blijven hangen in algemeenheden, korte termijn denken
Zorgen voor openheid/duidelijkheid, ook over taken en rollen, over organisaties heen kunnen kijken	Vaag omschreven projecten of mooie dingen op papier
Vanuit visie, niet elke vraag is een zorgvraag, omdenken, veranderen van visies van inwoners	Deelgebied met alleen maar bepaalde doelgroep
Focus op behoefte in de praktijk, behoeftepeiling, praten met omliggende wijkraden, vooraf betrekken van partijen om voorzieningenniveau te bepalen	Voor een ander bedenken wat zijn of haar behoefte is, zonder de mensen uit de buurt
Gezamenlijk eigenaarschap creëren, ken elkaar, ken de buurt, ken elkaars grenzen	Opleggen (top-down aanpak)
Zorg voor (financiële) ontschotting	Eilandjes, kaarten voor de borst
Mogelijkheid van één aanspreekpunt *buddy", schilletje leggen over alle organisaties zodat 1 persoon per organisatie regelt waar bewoner behoefte aan heeft, regelen aan de achterkant en niet de voorkant	Financiering de belemmering laten zijn
Veel ontmoeten (vb. rondom concrete projecten, voorbeelden en initiatieven	
Verschil tussen wat individu en de wijk nodig heeft	
Versterk wat er al is in de wijk	

Terugblik Wooncafé Meierijstad 2021

Bedankt dat u er was. Wij zien u graag terug!

